

Ольга Молодій,

заслужена артистка України, доцент

кафедри методики музичного виховання і диригування

Навчально-наукового інституту мистецтв

ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаніка»,

м. Івано-Франківськ

ХРИСТИНА МИХАЙЛЮК ЯК ПОПУЛЯРИЗАТОР УКРАЇНСЬКОГО АНСАМБЛЕВОГО СПІВУ

«...я в серці маю те, що не вмирає...»

Леся Українка

Події, що відбуваються сьогодні у нашій державі, та й, зрештою, і в світі, переконливо свідчать про те, як важливо для людини та для нації, мати в серці «те, що не вмирає». Мистецтво, культура – це та велика сила, що промовляє до серця людини, впливає на емоційному, підсвідомому рівні, формуючи таким чином духовність народу. Тому праця людей мистецтва на цьому шляху є архіважливою.

«Ми двадцять три роки недооцінювали важливість культурної політики... Якщо і зараз до нас не дійде, що відсутність добре сформульованої та наповненої якісним продуктом культури врешті-решт спричиняє присутність хаосу та крові, то гріш нам ціна... Україні необхідно не лише на політичному рівні, але і на культурному відновити свій історичний статус європейської країни... Якщо ми не зробимо цього, всі зусилля української армії виявляться марними» [1]. Щиро підтримую ці думки і пишаюся тим, що живу і працюю серед людей, які творять якісну українську культуру, духовне багатство нації, навчаючи молоде покоління.

Одна з таких творчих особистостей, життя якої цілковито присвячене збагаченню, розвитку, популяризації рідної пісні, – заслужений діяч мистецтв України Христина Олександрівна Михайлюк, – професор кафедри виконавського мистецтва Навчально-наукового інституту мистецтв Державного

вищого навчального закладу «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника», незмінний керівник колективу, якому нещодавно сповнилося 50 творчих років, легендарного вокального ансамблю «Росинка».

Про саму Христину Олександрівну – митця, керівника і педагога-вокаліста, немає достатньо інформації, друкованих, а тим більше наукових видань. Христина Олександрівна не любить коли про неї говорять та пишуть, оскільки є надзвичайно скромною людиною. Проте вважаю правильним поцінувати людину за її життя, пишатись нею поки вона працює, творить. Тому ставлю перед собою мету хоча б частково заповнити прогалину в інформації про творчість, педагогічну діяльність, життєві та професійні принципи керівника вокальних колективів.

Христина Михайлюк народилася в м. Коломиї 15 січня 1941 року в інтелігентній і патріотичній українській родині. Батько – лісоінженер (закінчив лісову академію у Празі), дуже любив співати, особливо стрілецькі пісні, грав на гітарі. Мама – теж співала, господиня, дружина, мати трьох дітей, з яких Христя – наймолодша. Варто сказати, що у родині співали всі: батько, мати, старші сестра та брат. І хоч життя не було легким, українська пісня ввійшла в душу малої Христини «з молоком матері», фактично, тільки навчившись говорити, вона уже співала у сімейному тріо, при тім, не завжди мелодію. Це бажання вторити і співати гармонію залишилось у Христини Михайлівни на все життя і стало мрією створити власний ансамбль.

Музичну освіту Х. Михайлюк здобула на музично-педагогічному відділенні Коломийського педучилища (м. Коломия, Івано-Франківська обл.), яке закінчила з відзнакою в 1962 р. (клас вокалу Свириди Петра Михайловича). Свідченням успішності у вокалі на той час підтвердив той факт, що її єдину з випускників училища запросили співати до професійного філармонійного колективу – Гуцульського ансамблю пісні й танцю, який на тоді гастролював по усьому Радянському Союзу. Рік співу в колективі (1962–1963) додав досвіду й збагатив вокальну майстерність, що допомогло згодом створити власний вокальний ансамбль при Надвірнянському районному будинку культури за час праці на посаді художнього керівника (1963–1966). Бажання творити, якое

виражати себе в мистецтві, врешті вилилась у «Мрію» – перший ансамблевий колектив, який здобув надзвичайну на той час популярність. Спочатку це було вокальне тріо, яке народилося внаслідок захоплення польським ансамблем «Філіпінки» та прибалтійським «Лайне». В Україні такого не було. І спроба виявилась дуже успішною. Вже у 1963 році ансамбль «Мрія» Надвірнянського будинку культури запрошують на Львівське телебачення. Слухати колектив приїхали Михайло Магдій – один із перших заслужених артистів України на Прикарпатті, художній керівник Гуцульського ансамблю Мирослав Скочиляс – тоді музичний редактор Львівського телебачення, якого і «Мрія», і в майбутньому ансамбль «Росинка» вважають хрещеним батьком і були вражені професійністю. Далі були гастролі – Львів, Київ, Москва, «Голубі вогники», концерти, платівка, фотографія, костюми, мішки листів у клубі від шанувальників з усього Союзу... Запорукою успіху, вважаю, вже тоді була професійність, високі вимоги керівника, в першу чергу, до співу, і самовіддіна постійна робота. Христина Олександрівна вміла добирати репертуар, часто сама робила аранжування, ніколи не використовуючи правила класичної гармонії у них, а керувалася власним музичним чуттям, бравши за основу текст, характер пісні, образ. Вже набагато пізніше я особисто, співаючи в «Росинці», зрозуміла яких зусиль коштує отой знаменитий «унісон», «чистий» акорд, з яких потім можна «ліпити» художні образи. А з «Мрією», яка була суто самодіяльним колективом, у якому співали фактично аматори, це була титанічна праця. Звичайно, тоді запорукою успіху й перемоги (ансамбль здобув II місце у фестивалі-конкурсі самодіяльних колективів України) була і молодість, але основою творчості колективів, керованих Христиною Олександрівною, вважають саме вокальну професійність. Вже починаючи з «Мрії» характерними ознаками колективів, керованих Х. О. Михайлюк, був грамотний спів, але в обов'язковому поєднанні із всім комплексом артистичності виконання: сценічні рухи, пластика, міміка, манера звуку, і, насамперед, відповідність змісту твору.

У 1966 р. Христину Олександрівну запрошують навчатись на музично-педагогічному факультеті Івано-Франківського державного педагогічного інституту імені Василя Стефаника (клас вокалу Божени Андріївни Антоневич –

учениці славетної Соломії Крушельницької), де вона, будучи студенткою першого курсу, зразу ж створює вокальний ансамбль однокурсниць. 7 березня 1967 р. він успішно дебютував, згодом ставши легендарною «Росинкою», що цього річ відсвяткувала свій 50-літній ювілей творчості. Колектив є лауреатом всеукраїнських та міжнародних конкурсів і фестивалів, чотирьох телетурнірів «Сонячних кларнетів», учасником зйомок музичних фільмів: «Червона Рута», «Телеграми, телеграми...», «Верховино, світку ти наш», «Де Черемоша хвилі плинуть», «Дзвенить «Росинка» у піснях» [3]. Співаючи поряд із зірками українського естради Софією Ротару, Василем Дзінкевичем, Назарієм Яремчуком, Володимиром Івасюком, Оксаною Білозір та ін., колектив набуває статусу «екстра-класу», який запрошують на зйомки телепередач (наприклад, «Голубий вогник»), концертів до Києва, Москви. Трансляції показують в ефірі Всесоюзного центрального телебачення, що сприяє популяризації ансамблю. Як приклад, почувши спів «Росинки», відомий співак Радянського Союзу Іван Семенович Козловський виявив бажання заспівати разом на святкуванні 100-річчя з дня народження В. Стефаніка у Москві на сцені Центрального будинку літератора (1970 р.). Ансамбль неодноразово презентував українське ансамблеве мистецтво за кордоном – Польща, Словаччина, Румунія, Чехія, Росія, Білорусія, Азербайджан; забезпечив культурну програму ювілейного круїзу по ріці Дніпро до 100-річчя української еміграції в Канаді (1991 р.). У творчому доробку ансамблю – 5 аудіоальбомів (2002, 2008, 2013/14, 2017), 4 репертуарних збірники, 10 ювілейних концертних програм. Від часу створення у «Росинці» пройшли школу співу більше 50-ти учасниць, багато з яких створили власні вокальні колективи. У 2002 р. учасниці ансамблю здобувають звання Заслужених артистів України, а незмінний керівник – Заслуженого діяча мистецтв.

Після закінчення інституту у 1970 р. Христину Михайлюк залишають працювати викладачем постановки голосу, де поряд з «Росинкою», вона створювала та продюсувала студентські вокальні колективи: дуети, тріо, ансамблі. Усіх їх вирізняло з поміж інших професійний вокал, добрий музичний смак репертуарної політики, правдивість виконання.

Успіх та популярність вокальних колективів, якими керувала та опікувалася Христина Михайлюк, можливі були не тільки завдяки її талантові, й чисто людським факторам, лідерським якостям, природній харизмі, до якої тягнулись учасниці. Керівник перетворювала працю на радість, а процес вивчення творів та саму вокальну роботу – на захоплюючий процес творчості.

Описуючи майстерність Христини Олександрівни як ансамблевого керівника, на думку спадають слова, сказані критиками про видатну українську співачку Іру Маланюк: «...Жіночий флюїд, спонтанне мистецтво приваблювання, ...вміння свої голосові засоби вживати зі смаком і доцільно...» [2, с. 46–47]. Це саме те, що завжди вабило нас до Христини Михайлюк, те, чого вона з самого початку вчила своїх колег-учасниць. Вартим уваги й те, що її пріоритетом були твори, в яких зберігались українські пісенні традиції.

Отже, творча діяльність Христини Михайлюк як керівника та популяризатора вокальних колективів, заклала підвалини українського ансамблевого співу (зокрема, на Прикарпатті), характерними ознаками якого є: відточений музичний стрій, єдина висока позиція вокального звуку, тонкий ліризм, глибоке проникнення у характер виконуваних творів, витонченість манери виконання.

Використана література:

1. Наріжна Вікторія. Міністр культури... / Вікторія Наріжна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: life.pravda.com.ua
2. Павлишин С. Історія однієї кар'єри / Стефанія Павлишин. – 2-е вид., доповн. – Львів: Ліга-Прес, 2012. – 190 с.
3. Черепанин М. В. Передмова // «Пісні з репертуару «Росинки» [упор. Михайлюк Х.О., Молодій О.Р., Ортинська М.З., Черсак О.М.]. – Івано-Франківськ: «Нова Зоря», 2008. – С. 3.